

SÍDLIŠTĚ ÚNĚTICKÉ KULTURY Z KATASTRU STARÝCH JESENČAN (OKR. PARDUBICE)

Pavel BURGERT – František KAŠPÁREK – Miroslav NOVÁK

Cílem tohoto článku je dílčí zhodnocení záchranného archeologického výzkumu, který byl vyvolán výstavbou přístupových komunikací pro rodinné domy (obr. 1) na katastrálním území Starých Jesenčan. Obec Staré Jesenčany leží asi 6 km jihozápadně od Pardubic (obr. 1). Výzkum byl proveden na podzim v roce 2008 a celý byl financován Ing. Milanem Dědem. Sledovaná plocha výzkumu zahrnuje parcely č. 518 a 596/1. Celkem bylo prozkoumáno 102 objektů. Objekty obsahovaly keramický inventář z 15. století a pravěké artefakty ze starší doby bronzové. Zpracování materiálu ze starší doby bronzové je předmětem tohoto textu.

Archeologické situace a nálezy byly rozpoznány díky sondážnímu rýhování, které předcházelo skrytí plochy v prostoru budoucích přístupových komunikací. Sondážní rýhování bylo realizováno za dohledu archeologa dne 6. 10. 2008. Vlastní skrývka, identifikace a exkavace archeologických objektů následovala v rozmezí od 29. 10. do 14. 11. 2008. Při odstranění ornice byla použita široká plochá lžíce, tzv. pravítko. Veškeré výkopové, dokumentační a konzervátorské práce provedla firma Terra Verita, spol. s r. o. Vyhodnocení osteologických nálezů připadlo firmě Labrys o.p.s.

Lokalita se nalézá v nadmořské výšce 228 metrů, na mírném severovýchodním svahu se sklonem 2–5%. Území je součástí Kunětické kotliny, nalézající se v jižní části Pardubické kotliny. Jedná se o plochou erozní kotlinu Labe, Loučné a dolní Chrudimky sestávající ze středopleistocenních až mladopleistocenních říčních teras a údolních niv, místy s pokryvem vátých písků. Podloží tvoří slínovce, jílovce a spongility spodního turonu až koniaků s pleistocenními říčními štěrky a písky.¹⁾

1) DEMEK, J. a kol.: *Zeměpisný lexikon ČSR – Hory a nížiny*. Praha 1987; FALTYSOVÁ H. – BÁRTA F. a kol.: *Pardubicko*. In: Mackovčín P. – Sedláček M. (eds.). Praha 2002.

Poloha leží mimo oblast nejúrodnějších písčitých sprašových půd sledujících západní břeh Chrudimky.²⁾ Půdní pokryv tvoří arenické kambizemě z písků a štěrkopísků.³⁾ Současná průměrná teplota ve vegetačním období je 15–14°C a srážky 550–400 mm. Průměrná roční teplota se pohybuje nad 8°C a srážky do 600 mm. Potenciální přirozená vegetace sestává z lužních lesů na rozhraní střemchové jaseniny, mokřadních olšin a jilmové doubravy.⁴⁾

Staré Jesenčany se mohou pochlubit širokou škálou archeologických nálezů od neolitických kultur, přes kulturu s nálevkovitými poháry, kulturu lužických popelnicových polí, keltské osídlení, až po vrcholný středověk. Počátky poznání pravěkého a středověkého osídlení katastru obce sahají do počátku 20. století.

Již v této době bylo známo lužické pohřebiště na poli pana Halamy v poloze „Na Čeřenci“, na parcelách č. 441, 449 a 469.⁵⁾ Roku 1911 byl na zahradě domu č. p. 12 nalezen při kopání jámy pro ovocný strom hrnec s neznámým počtem mincí datovaných do 15. století.⁶⁾ Roku 1914 byl poblíž železniční zastávky Staré Jesenčany při hloubení melioračního rybníčku učiněn objev středověkých bronzů zahrnující krucifix, zoomorfní rukojeť a rolničku. V souvislosti s tímto nálezem je zmiňováno také domnělé nákolí, broušená kamenná industrie, lužická keramika, bronzová sekerka, tři jehlice a laténská bronzová spona.⁷⁾ Nelze vyloučit, že laténská spona souvisí spíše s laténskými nálezy z Nových Jesenčan.⁸⁾ Roku 1935 byl objeven velký depot 312 středověkých českých mincí.⁹⁾ V kráteru po spojeneckém bombardování na podzim 1944 byl v prostoru letiště na pomezí

2) ŽEBERA, K.: *Základová půda Velkých Pardubic*. Anthropozoikum 6. Praha 1956, s. 97–102.

3) FALTYSOVÁ H. – BÁRTA F. a kol.: *Pardubicko*. In: Mackovčín P. – Sedláček M. (eds.): *Chráněná území ČR, svazek IV*. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a EkoCentrum Brno. Praha 2002, s. 40.

4) NEUHAUSLOVÁ, Z. a kol.: *Mapa potenciální přirozené vegetace České republiky*. Praha 2001.

5) VOKOLEK, V.: *Pohřebiště lužické kultury ve východních Čechách I*. Fontes Archaeologici Pragenses 27. Praha 2003, s. 320.

6) NOHEJLOVÁ-PRÁTOVÁ, E.: *Nálezy mincí v Čechách, na Moravě a ve Slezsku II*. Praha 1956, s. 214.

7) DIVIŠ, V.: *Bronzy středověké z Jestbořic a Jesenčan*, Památky archeologické 28. Praha 1916, s. 33–34. ROSŮLEK, K.: *Pardubicko, Holicko, Přeloučsko III/3*. Pardubice 1925, s. 418.

8) FILIP, J.: *Keltové ve střední Evropě*, Praha 1956, s. 381.

9) NOHEJLOVÁ-PRÁTOVÁ, E.: *Nálezy*, s. 135.

katastrů Popkovic a Starých Jesenčan nalezen broušený vrtaný kamenný nástroj – „Feldhacke“.¹⁰⁾ Pro úplnost zbývá doplnit starší pravěké nálezy z parcely č. 552/2 a neolitické nálezy z parcely č. 554.¹¹⁾

Velký nárůst nálezů přinesla v 70. a 80. letech povrchová prospekce a několik menších terénních výzkumů hradeckého muzea.¹²⁾ Zaznamenána byla hradištní a pravěká keramika na pozemku č. 347, na pravém břehu potůčku tekoucího z Blata do Jesenčan, v těsném sousedství jesenčanského rybníka.¹³⁾ Koncem března 1976 byly při výkopu plynovodu na trase Barchov – Černá za Bory, severně od Starých Jesenčan, zaznamenány na parc. č. 209/1 a 212 objekty bez archeologických nálezů.¹⁴⁾ Povrchové sběry proběhly roku 1974 na rozhraní katastrů Blata, Dražkovic a Starých Jesenčan, pozemku č. 358. Zjištěno bylo osídlení z doby hradištní a z doby popelnicových polí.¹⁵⁾ V dubnu 1986 byly v katastru obce prováděny systematické sběry zaměstnanci MVČ v Hradci Králové. Na poli při jižní straně silnice z Třebosic do Starých Jesenčan na parc. č. 421/1 byla nalezena středověká keramika ze 13. století s mladší příměsí. Na jižním okraji obce, na parc. č. 419, bylo nalezeno několik pravěkých střepů. Poslední prověřovanou lokalitou při této akci byla již dříve zjištěná poloha mezi železniční tratí Pardubice-Chrudim a rybníkem, východně od obce, na parc. č. 343 a 547, kde byla nalezena pravěká a středověká keramika.¹⁶⁾ Na parcelu č. 343 a sousední parcely č. 347/1, 348 a 351 se autoři předchozích sběrů vrátili i v roce 1989, kdy bylo zjištěno osídlení kultur s lineární a vypíchanou keramikou a ze středověku.¹⁷⁾

10) LUNG, W.: *Pardubice, okr. Pardubice*, Archiv nálezových zpráv Archeologického ústavu AV ČR v Praze, 1945, čj. 3/1945.

11) ROSŮLEK, F. K.: *Pardubicko*, s. 418.

12) VOKOLEK, V. 1978: *Staré Jesenčany, okr. Pardubice*, Archiv nálezových zpráv Archeologického ústavu AV ČR v Praze, 1978, čj. 2980/78.

13) SIGL, J.: *Staré Jesenčany, okr. Pardubice*, Archiv nálezových zpráv Archeologického ústavu AV ČR v Praze, 1974, čj. 8858/74.

14) SIGL, J.: *Staré Jesenčany, okr. Pardubice*, Archiv nálezových zpráv Archeologického ústavu AV ČR v Praze, 1976, čj. 2899/76.

15) VOKOLEK, V. – SIGL, J.: *Záchranné výzkumy archeologického oddělení KMVČ pracoviště Hradec Králové 1974*. Zpravodaj KMVČ II, Hradec Králové, 1975, s. 17.

16) KALFERST, J. – SIGL, J. – VOKOLEK, V.: *Přirůstky archeologické sbírky KMVČ 1986*. Zpravodaj KMVČ v Hradci Králové XIV/1, Hradec Králové 1987, s. 21.

17) KALFERST, J. – SIGL, J. – VOKOLEK, V.: *Nové archeologické přirůstky KMVČ v Hradci Králové v r. 1989*. Zpravodaj KMVČ XVII/1. Hradec Králové 1990, s. 17.

Katalog nálezů z výzkumu ve Starých Jesenčanech

Obj. 59 (obr. 2)

rozměr 1,3 × 0,82 m, hloubka 0,26 m, orientace SV–JZ, tvar oválný, k severu se mírně zužující, mísovité dno, strmé kónicky rozevřené stěny, západní stěna je pozvolnější, nepravidelné dno, vrstva 263 – písčité hlína, šedohnědá, hranice zřetelná, středně ulehlá, nálezy – 4 zlomky keramiky a uhlíky.

1. Střep ze dna nádoby okrové barvy. Materiál hrubý s kaménky. Hrubý povrch, středně tvrdý výpal. Rozm. 21 × 21 mm. (obr. 6:6)

Obj. 64 (obr. 2)

rozměr 0,88 × 0,5 m, hloubka 0,21 m, oble obdélný tvar, vanovitý profil, orientace V–Z, téměř svislé stěny, na jižní straně mírnější, mísovité dno, vrstva 268 – písčité hlína, tmavě šedohnědá, hranice zřetelná, středně ulehlá, nálezy – 4 zlomky keramiky, uhlíky, 3 zlomky kostí středně velkého zvířete.¹⁸⁾

1. Spodek nádoby oranžové barvy, vnější průměr dna 45 mm. Materiál hrubý s kaménky. Hrubý povrch, středně tvrdý výpal. Rozm. 45 × 23 mm. (obr. 6:2) **2.** Střep z těla a podhrdlí hrncovité nádoby nebo džbánku šedočerné barvy. Materiál hrubý s kaménky. Hrubý povrch, středně tvrdý výpal. Rozm. 105 × 93 mm. (obr. 6:3) **3.** Střep z okraje nádoby koflíkovitého tvaru šedočerné barvy, průměr okraje nádoby 110 mm. Materiál hrubý s kaménky. Hrubý povrch, středně tvrdý výpal. Rozm. 64 × 54 mm. (obr. 5:4)

Obj. 67 (obr. 2)

rozměr 1,67 × 1,24 m, hloubka 0,21 m, orientace V–Z, tvar mírně oválný, mísovitý profil dna, kónicky rozevřené stěny, vrstva 271 – písčité hlína, oranžovošedá, hranice zřetelná, středně ulehlá, nálezy – keramika, 3 zlomky kostí, 1 zlomek paroží jelena lesního a kámen.

1. Kamenná palice. Rozm. 77 × 64 × 59 mm. (obr. 7:1)

Obj. 68 (obr. 2)

rozměr 1,91 × 0,98 m, hloubka 0,31 m, výrazně elipsovité protáhlý tvar,

18) veškerý osteologický materiál určil Mgr. Martin Holub, Labrys, o.p.s.

orientace JZ–SV, vanovitý profil se strmými kónickými až svislými stěnami, dno mírně klesající severovýchodním směrem, vrstva 272 – písčité hlína, barva šedá, hranice zřetelná, středně ulehlá, nálezy – keramika a kosti.

1. Střep ze dna nádoby oranžové barvy, uvnitř šedý. Materiál hrubý s kaménky. Hrubý povrch, středně tvrdý výpal. Rozm. 35 × 31 mm. (obr. 6:1)

Obj. 70 (obr. 2)

rozměr 1,84 × 1,66 m, hloubka 0,22 m, oble trojúhelníkový tvar, pravidelné velmi pozvolné kónicky rozevřené stěny, mísovité dno, vrstva 274 – písčité hlína, tmavě hnědo-šedá, hranice zřetelná, středně ulehlá, mazanice 3% – max. 0,5 cm, nálezy – keramika, uhlíky a zlomky kostí (3 ks přepálené, 5 ks ovce/koza domácí, 18 ks kostí většího zvířete).

1. Střep z okraje nádoby černé barvy. Materiál hrubý s kaménky. Hlazený povrch, středně tvrdý výpal. Rozm. 32 × 31 mm. (obr. 5:10) **2.** Střep ze dna nádoby šedočerné barvy. Materiál jemný. Hlazený povrch, středně tvrdý výpal. Rozm. 29 × 27 mm. (obr. 5:11) **3.** Střep z okraje nádoby hnědočerné barvy. Materiál hrubý s kaménky. Hrubý povrch, středně tvrdý výpal. Rozm. 30 × 22 mm. (obr. 6:10) **4.** Střep z těla nádoby s odlomeným uchem, hnědočerné barvy, uvnitř černý. Materiál hrubý s kaménky. Hrubý povrch, středně tvrdý výpal. Rozm. 53 × 35 mm. (obr. 7:2) **5.** Střep ze dna nádoby hnědočerné barvy, uvnitř černý. Materiál hrubý s kaménky. Hrubý povrch, středně tvrdý výpal. Rozm. 66 × 53 mm. (obr. 7:3)

Obj. 71 (obr. 2)

rozměr 2,02 × 1,04 m, hloubka 0,4 m, nepravidelně protáhlý tvar, orientace JZ–SV, pravidelné pozvolné kónicky rozevřené stěny, mísovité dno, vrstva 275 – písčité hlína, barva hnědá, hranice zřetelná, středně ulehlá, nálezy – keramika a uhlíky.

1. Střep ze dna nádoby okrové barvy, uvnitř černý. Materiál hrubý s kaménky. Hrubý povrch, středně tvrdý výpal. Rozm. 46 × 33 mm. (obr. 6:7)

Obj. 75 (obr. 3)

rozměr 3,4 × 2,92 m, čtvercový tvar se zaoblenými rohy, mísovité dno, pozvolné kónické stěny na západní a severovýchodní straně příkřejší, vrstva

279 – písčítá hlína, barva šedá, hranice zřetelná, středně ulehlá, nálezy – keramika, 41 zlomků paroží jelena lesního, 69 zlomků kosti (1 ks prase, 4 ks tur domácí, 12–15 měsíců) a uhlíky.

1. Střep z okraje nádoby hnědé barvy, průměr okraje nádoby 150 mm. Materiál hrubý s kaménky. Hrubý povrch, středně tvrdý výpal. Rozm. 58 × 31 mm. (obr. 5:1) 2. Střep z okraje nádoby hnědočerné barvy. Materiál hrubý s kaménky. Hrubý povrch, středně tvrdý výpal. Rozm. 34 × 32 mm. (obr. 5:2) 3. Střep z těla nádoby s rytými liniemi, černé barvy s vnitřní stranou odlomenou. Materiál jemný. Vnější povrch hladký, setřený. Rozm. 35 × 24 mm. (obr. 5:3) 4. Střep z okraje nádoby okrové barvy. Materiál hrubý s kaménky. Hrubý povrch, středně tvrdý výpal. Rozm. 35 × 25 mm. (obr. 6:8) 5. Střep ze dna nádoby černohnědé barvy. Materiál hrubý s kaménky. Hrubý povrch, středně tvrdý výpal. Rozm. 42 × 35 mm. (obr. 6:9)

Obj. 85 (obr. 3)

rozměr 2,36 × 1,15 m, hloubka 0,16 m, oble obdélníkový tvar, orientace SZ–JV, stěny mírné kónické, v rozích strmější, mísovité dno, vrstva 289 – písčítá hlína, světle šedohnědá, hranice zřetelná, středně ulehlá, nálezy – 5 zlomků keramiky.

1. Střep ze dna nádoby okrové barvy. Materiál hrubý s kaménky. Hrubý povrch, středně tvrdý výpal. Rozm. 34 × 28 mm. (obr. 5:5) 2. Ucho nádoby šedočerné barvy. Materiál hrubý s kaménky. Hrubý povrch, středně tvrdý výpal. Rozm. 43 × 23 × 13 mm. (obr. 5:6) 3. Střep z okraje nádoby mísovitého tvaru oranžové barvy. Materiál jemný. Nehlazený povrch, středně tvrdý výpal. Rozm. 26 × 23 mm. (obr. 5:7) 4. Střep z okraje nádoby oranžové barvy. Materiál jemný. Nehlazený povrch, středně tvrdý výpal. Rozm. 22 × 21 mm. (obr. 5:8) 5. Střep z okraje nádoby černohnědé barvy. Materiál hrubý s kaménky. Hrubý povrch, středně tvrdý výpal. Rozm. 27 × 25 mm. (obr. 5:9)

Obj. 102 (obr. 4)

lineární žlabovitý objekt, rozměr 9 × 1,9 m, hloubka 0,8 m, orientace JZ–SV, východní stěna téměř svislá, jižní stěna kónická, dno ploché, vrstva 306 – písčítá hlína, tmavě šedohnědá, hranice zřetelná, středně ulehlá, kameny 5% – max. 1–2 cm, keramika, vrstva 307 – písčítá hlína, tmavě červeno-hnědá, hranice zřetelná, kyprá, vrstva 308 – ornice, barva hnědá, středně ulehlá, nálezy – keramika.

1. Střep z podhrdlí nádoby šedočerné barvy. Materiál hrubý s kaménky. Hrubý povrch, středně tvrdý výpal,. Rozm. 35 × 30 mm. (obr. 6:5)

Sběry:

sběr ze skrývky, keramika, kosti (1ks tur domácí, 24–28 měsíců, 3 ks kuň domácí 3,5–4 roky, ulita vlhkomilné plamatky lesní), kamenná sekerka, znotěrka, škvára.

1. Střep z okraje nádoby černé barvy. Materiál hrubý s kaménky. Hlazený povrch, středně tvrdý výpal. Rozm. 32 × 23 mm. (obr. 6:4).
2. Střep z okraje zásobnice okrové barvy, uvnitř černý, průměr okraje nádoby 190 mm. Materiál hrubý s kaménky. Hrubý povrch, středně tvrdý výpal. Rozm. 71 × 55 mm. (obr. 6:11).
3. Plochá sekerka nedohlazená modrošedé barvy. 73 × 43 × 10 mm. (obr. 7:4).
4. Zlomek drtidla. Rozm. 134 × 112 × 70 mm. (obr. 7:5).

Ve shodě s dalšími srovnatelnými lokalitami¹⁹⁾ obsahují sídlištní objekty ze Starých Jesenčan velmi malý počet, a to převážně atypických, zlomků keramiky. Některé objekty bylo možno kulturně zařadit pouze na základě makroskopické podobnosti keramického materiálu. Ani znaky lépe identifikovatelné nemusejí znamenat spolehlivou oporu pro dataci, a to zvláště v situaci, kdy nelze využít geograficky a časově blízkých analogií. Soubor lze srovnat s nálezy z cihelny v Blatě a s nejnovějšími, dosud nezpracovanými, nálezy z Mikulovic. Kromě toho má velká část únětické keramiky, především široká škála mís, hrnců a džbánek poměrně dlouhé trvání.²⁰⁾ Z hlediska chronologie lze použít jediný přítomný výzdobný prvek a přihlídnout k celkové profilaci nádob.

V jesenčanském souboru lze konstatovat nepřítomnost stop ostré profilace. Pouze ve dvou případech se objevilo nevýrazné odsazení hrdla a těla nádoby (obr. 6:3, 5). Profilace těla vyšších tvarů nádob je zde, pokud lze z dochovaných zlomků soudit, spíše kulovitá nebo vejčitá. Taková profilace je obvyklá pro počáteční stádia vývoje únětické kultury, avšak na tomto místě nelze rozhodnout, zda se jedná o znak chronologický, funkční nebo pouhou náhodu. Totéž platí i pro hlazení povrchu, které se vyskytlo ve

19) např. VOKOLEK, V.: *Únětické nálezy z Blata*. Archeologické rozhledy XXXIV, Praha 1982, s. 297–302.

20) STUHLÍK, S.: *Únětická kultura*. In: Podborský, V. (ed.): *Pravěké dějiny Moravy*, Brno 1993, s. 253.

třech případech, a to na zlomcích okraje a dna z objektu 70 (obr. 5:10, 11) a na zlomku okraje ze skrývky (obr. 6:4). Technologie hlazení povrchu je průběžným, tudíž chronologicky necitlivým znakem, avšak se stoupající intenzitou směrem k mladšímu období.²¹⁾

Snad použitelným chronologickým znakem je drobný zlomek s výzdobou tří různě orientovaných pásů rýh z objektu 75 (obr. 5:3). Jedná se patrně o pozůstatek výzdoby několikanásobných klikatek oddělených vzájemně vodorovným svazkem rýh. Tomuto zlomku shledáváme vzezením nejbližší, i když geograficky vzdálenější analogie ve středočeské skupině únětické kultury, kde se váže na protoúnětickou a staroúnětickou keramiku.²²⁾ Podobně i na Moravě dominují několikanásobné klikatky v protoúnětické keramice.²³⁾ Svislé trásně pokračují i do mladších období vývoje.²⁴⁾ Na Pardubicku je nejlépe srovnatelný soubor z hrobu v Blatě zkoumaného roku 1926, necelé 2 km jihovýchodním směrem od lokality ve Starých Jesenčanech. Jedna z nádobek ve zmiňovaném hrobě nese obdobnou, i když jednodušší, výzdobu. Keramika z Blata však již získává ostřejší profilaci a tím se blíží mladšímu období. Terčovité náušnice starobyzdžovského typu se vyskytují častěji až od 3. fáze – středoúnětické.²⁵⁾ Datace hrobu z roku 1926 z Blata se připouští již od závěru 2. fáze – staroúnětické.²⁶⁾ Lokalitu ve Starých Jesenčanech lze klást snad rovněž poblíž přelomu 2. a 3 fáze.

Za bližší pozornost stojí kamenný nástroj z nedatovaného objektu 67. Nejedná-li se o brousek, je možno uvažovat o interpretaci sekeromlatu se dvěma žlábkami. Časově i geograficky nejbližší analogie pochází z Prosetína u Skutče.²⁷⁾ Sekeromlaty a palice s jedním žlábkem mohou mít širší časové

21) MOUCHA, V.: *Die Periodisierung der úněticer Kultur in Böhmen*. Sborník Československé společnosti archeologické 3, Praha 1963, s. 31.

22) Například z Vinoře, z pohřebiště v Sánech nebo v hrobě 6 z Pňova. Viz MOUCHA, V.: *Die Periodisierung der úněticer Kultur in Böhmen*. Sborník Československé společnosti archeologické 3, Praha 1963, s. 14n, 25, Taf. 10:1,2.

23) STUHLÍK, S.: *Únětická kultura*. In: Podborský, V. (ed.): *Pravěké dějiny Moravy*, Brno 1993, s. 242.

24) TIHELKA, K.: *Moravská únětická pohřebiště*. Památky archeologické XLIV, Praha 1953, s. 256.

25) PLEINEROVÁ, I.: *Problém původu a datování únětických terčových náušnic*. Archeologické rozhledy XIX, Praha 1967, s. 779.

26) VOKOLEK, V.: *Únětické nálezy z Blata*. Archeologické rozhledy XXXIV, Praha 1982, s. 297–302.

27) FROLÍK, J. 1982: *Archeologické nálezy a minulost Skutečska*. Skuteč 1982, s. 20.

i geografické rozšíření. Navzdory jejich obvyklému výskytu mimo datované nálezné celky je jejich koncentrace v souvislosti únětickou kulturou nápadná.²⁸⁾ Totéž snad platí i pro vzácnější exempláře se dvěma žlábkami.

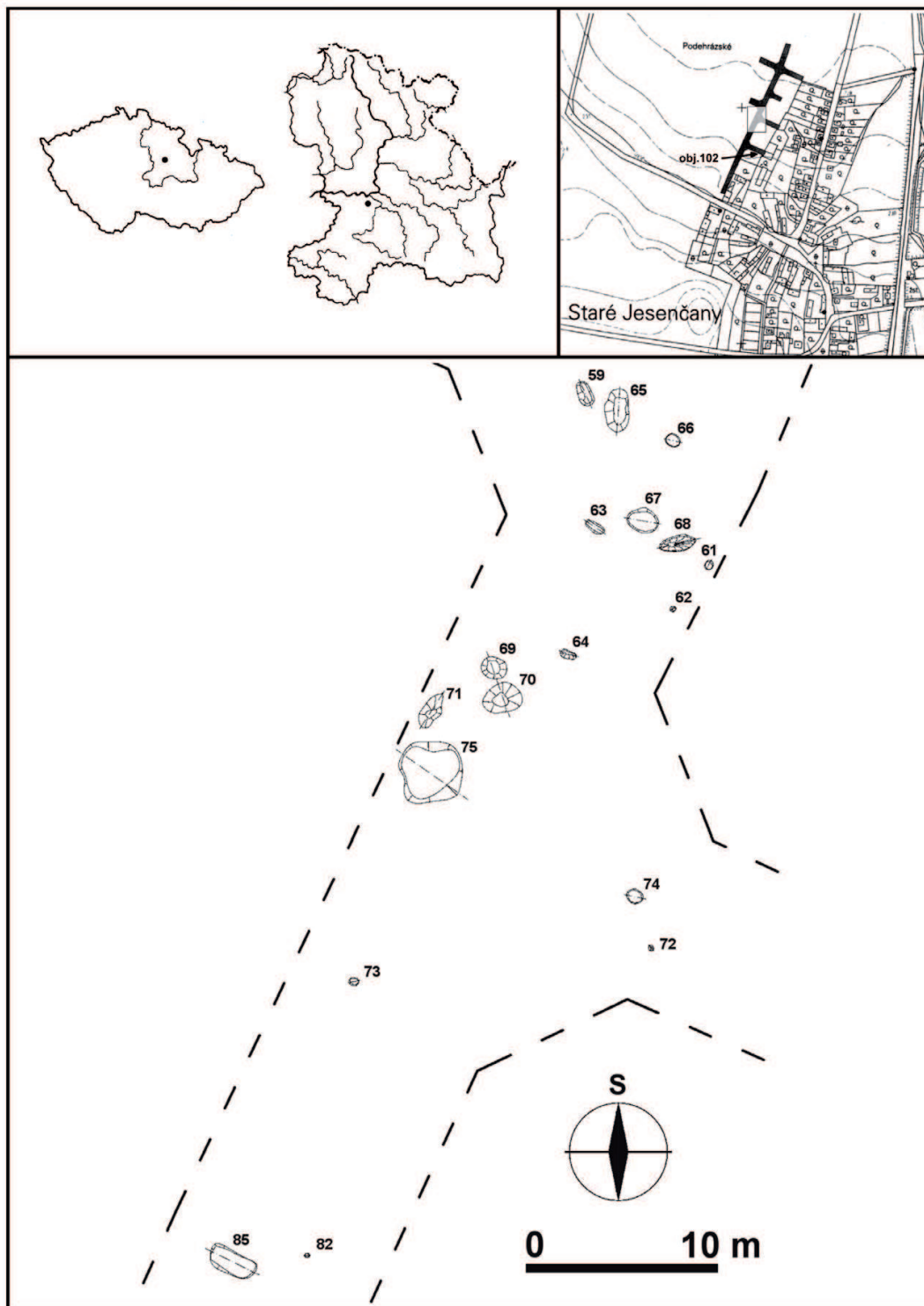
Navzdory chronologicky nevýrazné náplni představuje sídliště ve Starých Jesenčanech další příspěvek k poznání východočeské větve únětické kultury. Z dosud známých nalezišť této kultury patří spolu s lokalitou Blato, kde se projevují první znaky mladšího vývojového stupně únětické kultury,²⁹⁾ ke starším. Oba soubory takto řadí ještě oblá profilace nádob a rytá výzdoba. Většina okolních lokalit se hlásí až k mladším fázím vývoje. Ačkoliv je doba trvání únětické kultury v Čechách odhadována na 700 let³⁰⁾ a známá naleziště poskytují vždy jen časově omezený výřez, je v rámci pardubicko-chrudimské skupiny patrná shoda nebo blízkost v keramické náplni některých lokalit.

Na katastrálním území obce Staré Jesenčany se nachází mnoho lokalit, kde lze předpokládat pozůstatky po lidských aktivitách. Tato oblast představuje důležitý zdroj informací nejen pro období starší doby bronzové, ale i pro jiná období pravěku a můžeme zde v budoucnu očekávat další významné nálezy.

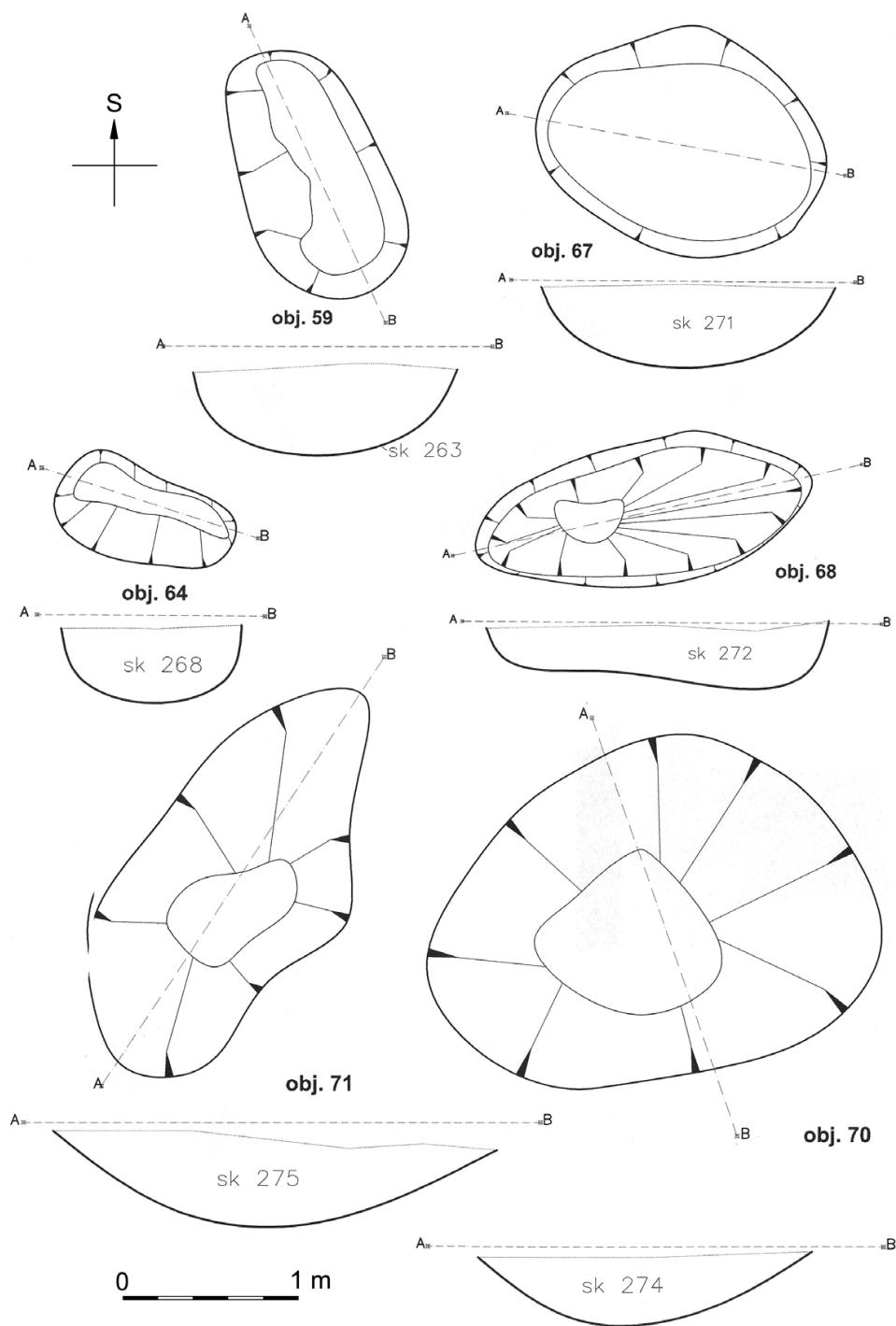
28) TIHELKA, K.: *Únětický kamenný sekeromlat se žlábkem z Nesovic, okr. Vyškov, a jiné podobné kamenné nástroje z Moravy*. Památky archeologické 57, Praha 1966, s. 689–694.

29) VOKOLEK, V.: *Únětické nálezy z Blata*. Archeologické rozhledy XXXIV, Praha 1982, s. 297–302.

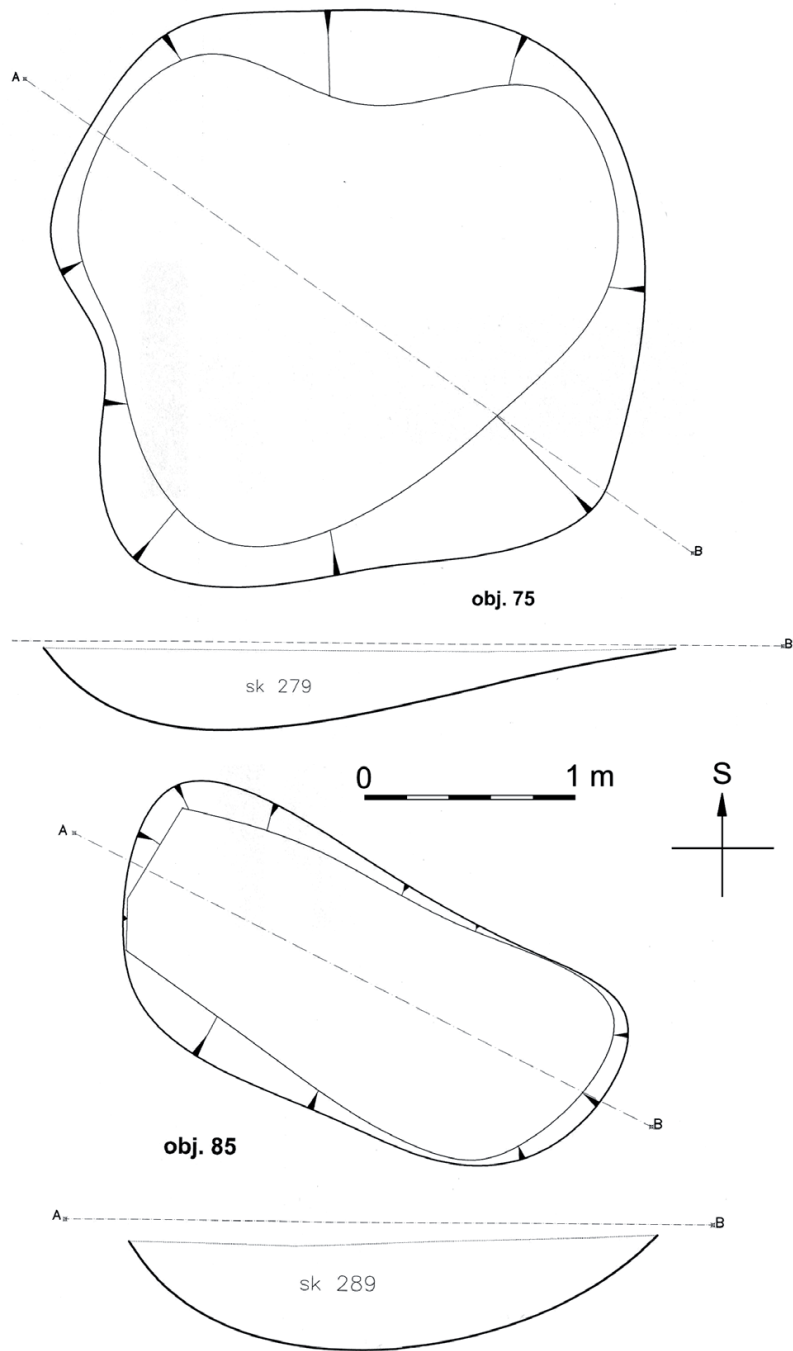
30) Polovinu z toho zabírá starší eneolitické období, doložené na Pardubicku a Chrudimsku až v pokročilejší fázi. Chronologie viz JIRÁŇ, L. (ed.): *Archeologie pravěkých Čech 5*, Doba bronzová, Praha 2008, s. 17, 28n.

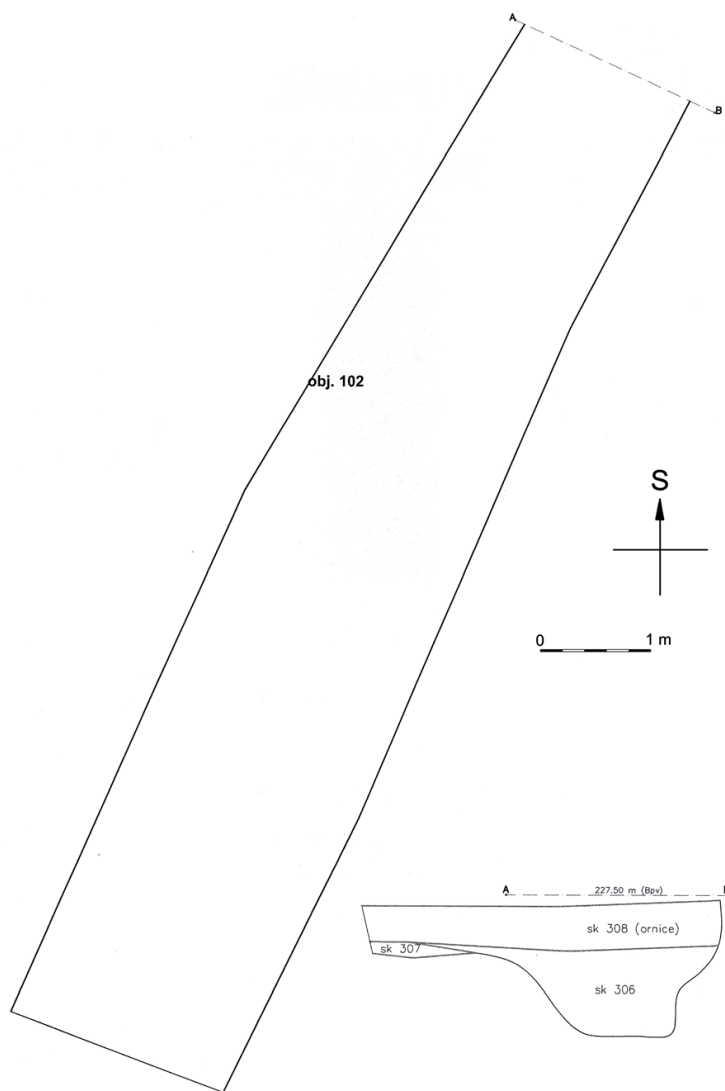
Obr. 1: Celková situace a detail naleziště s objekty únětické kultury.

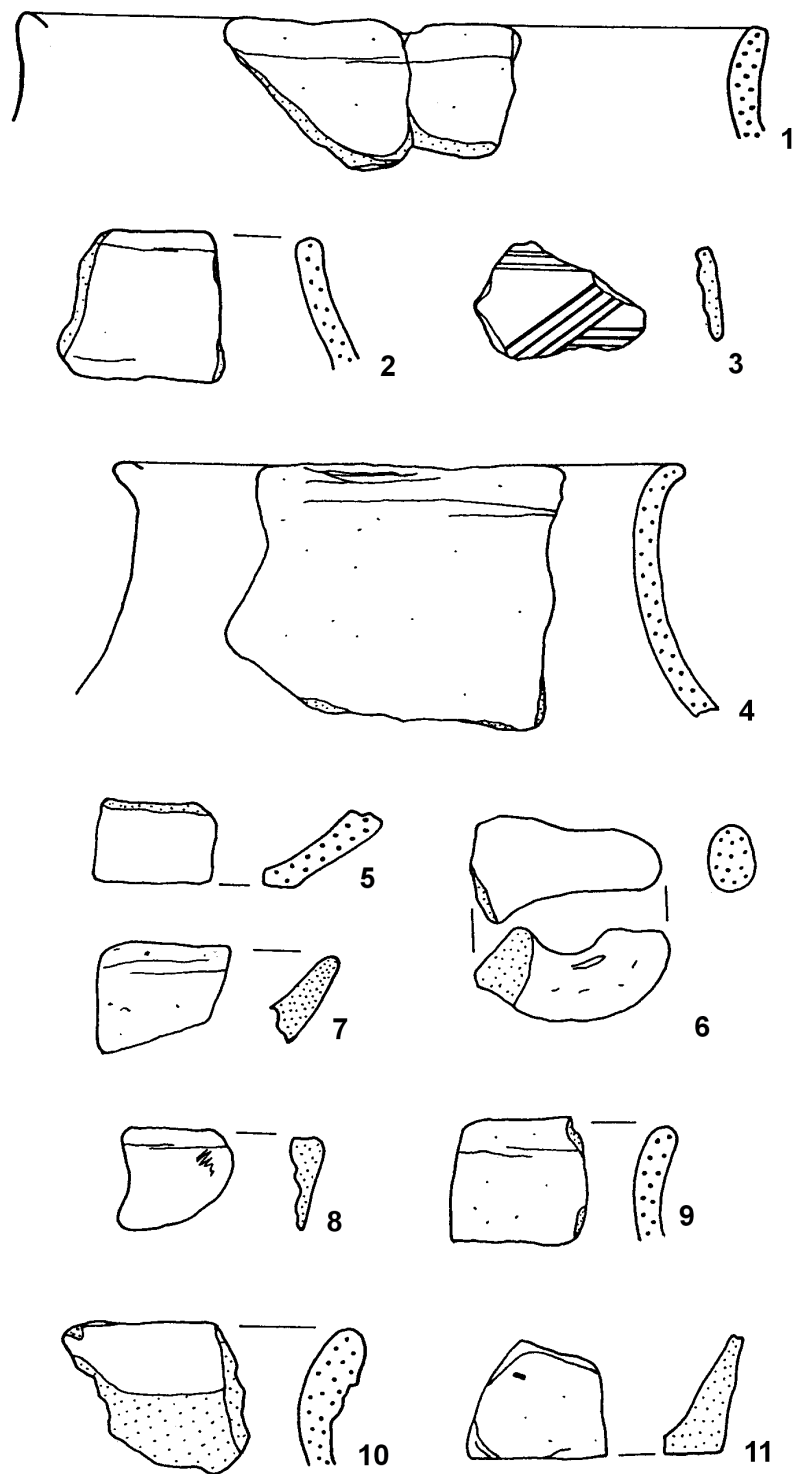
Obr. 2: Půdorysy a profily objektů 59, 64, 67, 68, 70 a 71.

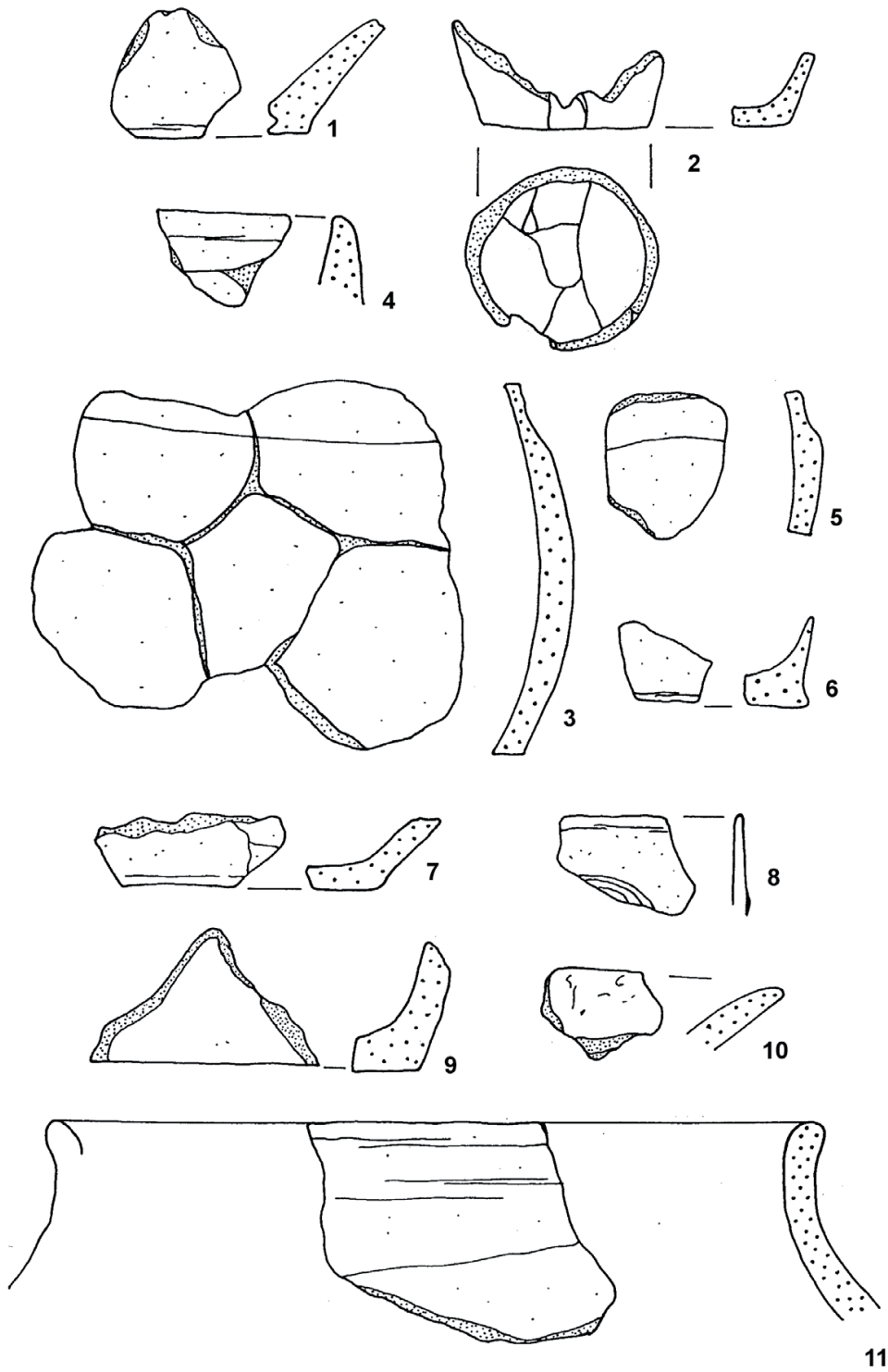
Obr. 3: Půdorysy a profily objektů 75 a 85.

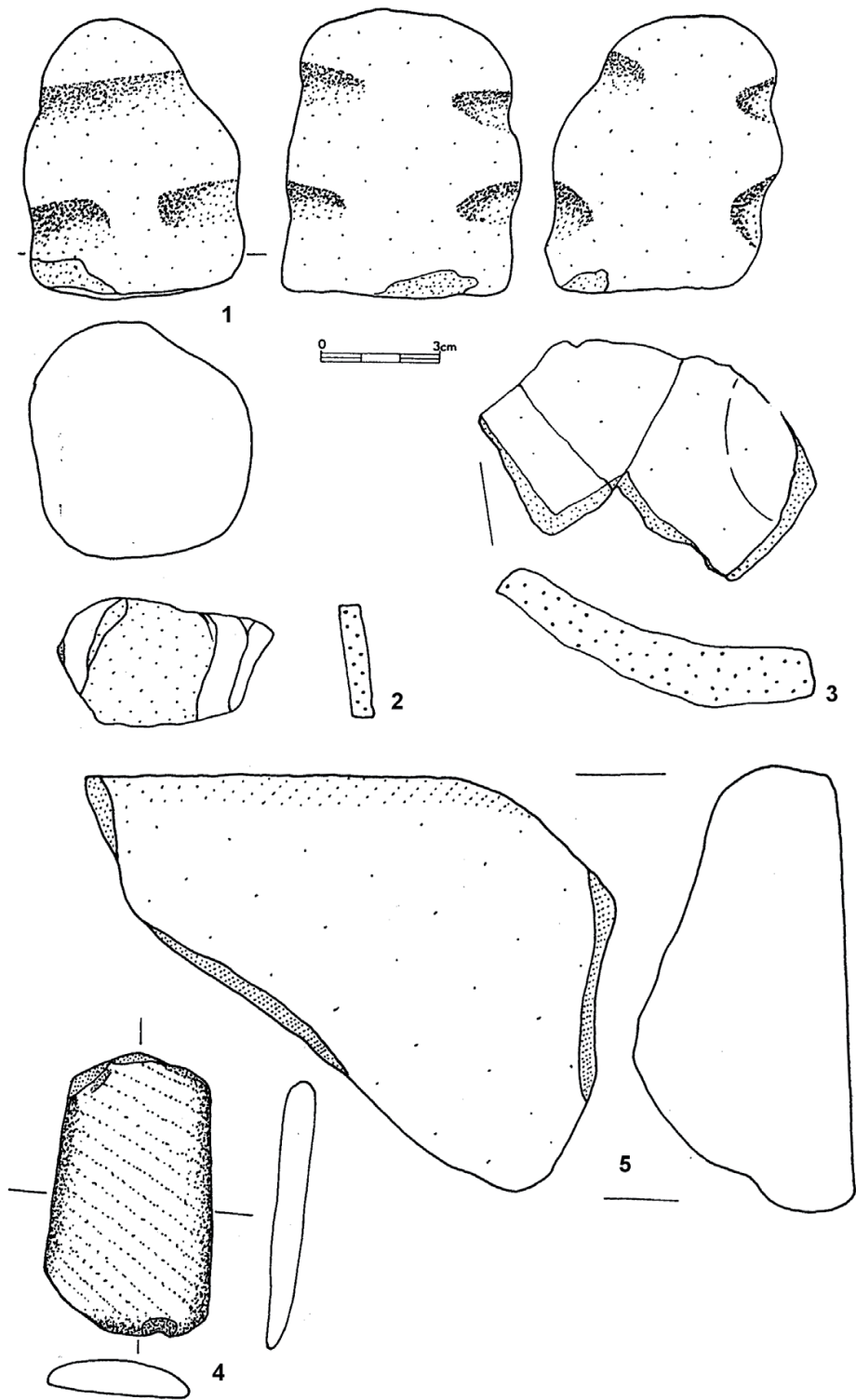
Obr. 4: Půdorys a profil objektu 102.

Obr. 5: Staré Jesenčany, okr. Pardubice. Keramické nálezy z objektů.

Obr. 6: Staré Jesenčany, okr. Pardubice. Keramické nálezy z objektů.

Obr. 7: Staré Jesenčany, okr. Pardubice. Keramické a kamenné nálezy z objektů a skrývky.

THE ÚNĚTICE CULTURE SETTLEMENT OF STARÉ JESENČANY (PARDUBICE REGION)

The archaeological rescue excavation was started by the building of roads to family houses in Staré Jesenčany (Pardubice region). The controlled research areas include allotments no. 518 and 596/1. 102 objects were examined in total. The objects included ceramic articles from the 15th century and prehistoric artefacts from the Bronze Age.

Despite the chronological discrepancy of the contents, the settlement at Staré Jesenčany contributed significantly to knowledge of the East Bohemian branch of the unetice culture. Though the duration of the unetice culture in Bohemia is estimated at 700 years and known sites only provide a limited time period, the Pardubice-Chudim groups show a match or similarity in the ceramic findings of several sites. For example, some of the shapes from Mikulovic and nearby Ostřešan can be seen as fitting together, just as similarly veterov group collections from Mikulovic and nearby the nearby Wiesner factory in the north of the Chrudim region, or the stone tools with two grooves from Staré Jesenčany and Prosetín near Skuteč.

In the cadastral area of the village of Staré Jesenčany there are many sites where you can find the remains of human activity. This area represents an important source of information, not only on the Bronze Age but also for other prehistoric eras and therefore we can expect further important findings in the future.